Pardans(k)

METTE VEDSØS 'PÅSKEFROKOST' VS P. S. KRØYERS 'HIP, HIP, HURRA'

... inviterer til frokost i anledning af den forestående påske. Selskabet kan man bestemt ikke brokke sig over. Vi skal til bords med P. S. Krøyer og Mette Vedsø.

I novellen 'Påskefrokost' fra Mette Vedsøs eminente novellesamling '2 minutter i dommedag', møder vi Lea, der ser til, mens mor gør klar til den årlige påskefrokost med de gamle folkeskoleveninder. Stemningen i huset er måske ikke på korsfæstelses-stadiet, men alligevel... Fra start af fornemmer man Leas lede over morens tradition. *"Lea bryder sig ikke om påskeliljer. Hun bryder sig ikke om gult. Hun bryder sig ikke om foldede servietter. Hun synes, at lam smager af mord."* Så er tonen ligesom slået an. Igennem hele novellen antydes det anspændte forhold mellem mor og datter. Fra morens direkte og indirekte bebrejdelser; *"Man kan heller ikke bede dig om det mindste"* og *"Stå ikke og fyld i døren"* - og til Leas hævn sidst i novellen, hvor hun placerer morens lykkepiller og brugte trusser til frit skue for veninderne på badeværelset.

Frit skue giver P.S. Krøyer os også til en frokost i maj 1884, hvor kunsterægteparret Anna og Michael Ancher havde inviteret andre Skagensmalere til frokost for at markere, at de var flyttet ind i et nyt hus i Skagen. Kunstmaleriet 'Hip, Hip, Hurra' blev færdigmalet i 1888 af P. S. Krøyer, der selv optræder i maleriet. Det impressionistiske maleri gør genretypisk brug af det naturlige lys, der falder ned på bordet - og i særdeleshed mor og datter, Anna og Helga Ancher. De er placeret i maleriets forgrund og får dermed mere opmærksomhed, end de skålende Skagensmalere i baggrunden. Anna Anchers hånd, der holder på Helgas lille krop, vidner både om en kærlig beskyttelse, men også om et behov for at holde på et barn, der har lyst til at gå egne veje.

Ligesom Helga har Lea i 'Påskefrokost' også mest lyst til at gå en anden vej, end den moren har stilladseret for hende. Hendes afsluttende oprør er primært rettet mod morens hykleriske hygge, der skal signalere overfor veninderne, at idyllen er på plads. Men Lea har gennemskuet sin mor - og som barnet i Kejserens nye klæder, ser hun gennem morens facade og hendes forsøg på at skabe en velassorteret og veldrejet påskefrokost. *"Traditioner i nye klæder. De er derfor, hun har købt gedeost og edamamebønner. Man skal være innovativ i passende omfang."*

Forholdet mellem mor og datter er i centrum i både novelle og maleri, og det er særligt omsorgen, der viser den største forskel. Hvor Anna Ancher inddrager og beskytter sin datter med hånden, så ekskluderer og ydmyger Leas mor sin datter med stikkende kommentarer om hendes vægt og størrelse, og gennem gentagne komplimenter til venindens datter, Milla.

JAN FRYDENSBJERG, VIA CFU, MARTS 2021

Pardans(k)

METTE VEDSØS 'PÅSKEFROKOST' VS P. S. KRØYERS 'HIP, HIP, HURRA'

Lyset falder altså, i mere end dobbelt forstand på overfladen i både maleriet og i novellen, hvor Leas mor skamløst forsøger at fremstå som den perfekte værtinde, alt imens lykkepiller mod angst og depression gemmer sig på badeværelset. Men som en maler er Leas mor mere typen, der sætter prikken over i'et, end at vise, hvad der gemmer sig under overfladen.

Med håb om at I alle må danse en dejlig påske i møde. Påsken er jo, som Leas mor siger, sådan en dejlig tradition. *"En lille smule Jesus, en lille smule forår, en lille smule alkohol og gode venner."*

I finder novellesamlingen '2 minutter i dommedag' på mitCFU som både papirbog; https://via.mitcfu.dk/52286840 og e-bog; https://via.mitcfu.dk/52286840.

Har man lyst til at dyppe penslen yderligere i P. S. Krøyers kunstnerliv, kan man overveje Bille Augusts spillefilm 'Marie Krøyer', der kredser om ægteskabet mellem de to berømte Skagensmalere, Marie og P. S. Krøyer; https://via.mitcfu.dk/CFUFILM1077125.
Eller læse lysets maler her; https://via.mitcfu.dk/29556032.

JAN FRYDENSBJERG, VIA CFU, MARTS 2021